

Raadsbrief ter informatie

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Aan de raad van de gemeente Almelo

Doorkiesnummer

Behandeld door
M Heite

Datum
01 december 2020

Onderwerp
Stand van zaken transitie Regio Twente

Geachte raadsleden,

Op 6 oktober 2020 hebben wij tijdens een politiek beraad gesproken over regionale ontwikkelingen en de veranderopdracht Regio Twente. In de vergaderingen van het Algemeen Bestuur van Regio Twente, gehouden op 28 oktober en 11 november 2020, is gesproken over de transitie van Regio Twente. Met deze brief informeren wij u over de stand van zaken van de transitie van Regio Twente.

Veranderopdracht Regio Twente

De 14 Twentse gemeenten hebben vorig jaar met het vaststellen van de veranderopdracht voor Regio Twente besloten om hun onderlinge samenwerking en de samenwerking met andere partners in de regio Twente te versterken om zo kansen te kunnen pakken en gezamenlijke ambities beter waar te kunnen maken. Met die veranderingen willen de Twentse gemeenten uiteindelijk meer eenvoud en focus bereiken in de regionale samenwerking met minder bestuurlijke drukte.

Uit de veranderopdracht komen een aantal wijzigingen voort:

1. Een bestuursmodel voor de samenwerking tussen overheid, ondernemers en onderwijs op het gebied van sociaaleconomische structuurversterking;
2. Het omvormen van de bestaande Regeling Regio Twente naar een nieuwe gemeenschappelijke regeling waarbij samenwerking op het terrein van de gezondheid centraal wordt gesteld;
3. Een nieuwe positionering van het taakveld Recreatieve voorzieningen;
4. Een andere uitvoering van de vrijwillige samenwerkingen tussen de gemeenten.

Het Algemeen Bestuur van Regio Twente heeft vervolgens op 1 juli 2020 het transitieplan in hoofdlijnen vastgesteld, waarin de uitgangspunten van de veranderopdracht zijn geconcretiseerd om aan de hand daarvan nader uit te werken. Het Dagelijks Bestuur heeft het Algemeen Bestuur al een aantal uitwerkingen van de wijzigingen voorgelegd. Aan de hand van de opmerkingen en opvattingen die in het Algemeen Bestuur zijn gemaakt, zal het Dagelijks Bestuur de uitwerkingen vertalen in concrete voorstellen die ter besluitvorming aan het Algemeen Bestuur worden voorgelegd. Daaropvolgend zullen de voorstellen aan de individuele colleges en gemeenteraden worden voorgelegd.

Wat is nu de stand van zaken?

1. De samenwerking tussen overheid, ondernemers en onderwijs (de 3O-samenwerking)

Regio Twente heeft al veel ervaring met de 3O-samenwerking. In dit samenwerkingsverband wordt uitvoering gegeven aan de Agenda voor Twente en aan de Regio Deal Twente die met het Rijk is afgesloten. Om de sociaaleconomische samenwerking te versterken, willen we een 3O-samenwerkingsorganisatie oprichten. De Twentse gemeenten hebben gekozen voor het oprichten van een Stichting Twente Board. De inbreng en afstemming van de 14 gemeenten in het bestuur van de Stichting Twente Board wordt geregeld in een door de gemeenten te sluiten bestuursovereenkomst. Deze bestuursovereenkomst is een geformaliseerd overleg tussen de Twentse gemeenten en maakt straks geen onderdeel meer uit van de gemeenschappelijke regeling Regio Twente. Het aangaan van de bestuursovereenkomst is een bevoegdheid van het college. Ter ondersteuning van het bestuur van de stichting en van haar uitvoeringsprogramma wordt een werkorganisatie opgericht.

Rol van de gemeenteraden

Alvorens een stichting te kunnen oprichten, moeten de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid zijn gesteld om hun wensen en bedenkingen kenbaar te maken. Deze procedure wordt na de besluitvormende vergadering van 16 december 2020 en in overleg met het presidium opgestart. Omdat de bestuursovereenkomst niet los gezien kan worden van de oprichting van de Stichting Twente Board zullen wij deze ook ter informatie aan u toesturen. Regio Twente wil begin 2021 een webinar organiseren voor alle Twentse raadsleden om u zo goed mogelijk te informeren over dit onderdeel van de veranderopdracht.

2. Het omvormen van de bestaande Regeling Regio Twente naar een nieuwe regeling waarbij samenwerking op het terrein van de gezondheid centraal wordt gesteld

Het Algemeen Bestuur heeft er voor gekozen om de huidige Regio Twente om te vormen naar een compacte en herkenbare gemeenschappelijke regeling voor GGD, OZJT (Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente) en VTT (Veilig Thuis Twente), waar Samen 14 en Kennispunt Twente als gast aan kunnen worden toegevoegd. Zo ontstaat een gemeenschappelijke regeling voor het taakveld gezondheid. Dit houdt in dat de huidige gemeenschappelijke regeling moet worden aangepast en de ambtelijke organisatie anders moet worden ingericht. Op dit moment worden hiervoor voorstellen uitgewerkt.

Rol van de gemeenteraden

De colleges kunnen alleen tot wijziging van een gemeenschappelijke regeling overgaan na toestemming van de gemeenteraden. De toestemming kan alleen worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang. De toestemmingsprocedure wordt na de besluitvormende vergadering van het Algemeen Bestuur opgestart. Verwacht wordt dat er in het eerste kwartaal van 2021 een voorstel ligt. De voorziene ingangsdatum van de aangepaste regeling is 1 april 2021, mits uiteraard de raden hun toestemming geven.

3. Een nieuwe positionering van het taakveld Recreatieve voorzieningen

Als de huidige Regio Twente wordt omgevormd naar een compacte en herkenbare organisatie voor het taakveld gezondheid ligt het voor de hand om de uitvoering van het beheer van de recreatieparken Het Rutbeek in Enschede, Het Lageveld in Wierden en Het Hulsbeek in Oldenzaal en recreatieve routes (recreatieve voorzieningen) anders te organiseren. Het Algemeen Bestuur heeft op 11 november 2020 nog geen besluit genomen over welke juridische vorm deze organisatie zou moeten hebben. Er kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een lichte gemeenschappelijke regeling, een centrumgemeenteconstructie of andere vormen. De taken die op dit moment zijn ondergebracht in de gemeenschappelijke regeling Regio Twente worden dan overgeheveld naar dit nieuwe orgaan.

Rol van de gemeenteraden

De rol van de raad hangt af van de juridische vorm die wordt voorgesteld. Verwacht wordt dat er in het eerste kwartaal van 2021 een voorstel ligt. De voorziene ingangsdatum is 1 april 2021.

4. Een andere uitvoering van de vrijwillige samenwerking tussen de gemeenten

De Twentse gemeenten werken op tal van onderwerpen vrijwillig samen. We noemen die samenwerkingen ook wel "coalitions of the willing". Een aantal hiervan is nu nog ondergebracht bij Regio Twente. Het gaat om: Milieu-Duurzaamheid-Afval, Twentse Kracht, het IT-platform en Netwerkstad Twente. In lijn met het vastgestelde transitieplan worden deze taken ontvlochten uit Regio Twente en ondergebracht bij gemeenten. Op alle onderdelen zijn vergevorderde gesprekken gaande om ze bij een gemeente onder te brengen. Vanuit het perspectief van Regio Twente is ook het mogelijke effect in financiële en personele zin op de "achterblijvende" gemeenschappelijke regeling voor het taakveld gezondheid een aandachtspunt.

Rol van de gemeenteraden

Er geldt voor samenwerkingen tussen gemeenten die niet in een apart orgaan worden belegd geen wensen en bedenkingen-procedure of een toestemmingsvereiste.

Motie Jaarrekening Gemeenschappelijke Regeling Regio Twente

Door de gemeenteraad is op 16 juni 2020 een motie aangenomen, waarin het college verzocht wordt alles in het werk te stellen om het positieve saldo van de Agenda van Twente terug te laten storten aan de deelnemende gemeenten. Dit standpunt, zowel voor het restant saldo oude Agenda van Twente ad

€ 694.147 als het bedrag ad. € 1,4 miljoen (Proof of Concept-fonds), hebben wij reeds aangegeven in de schriftelijke reactie voor de bestuurscommissie Agenda van Twente/ Portefeuillehoudersoverleg Economische Zaken (BC AvT/ PHO EZ) op 8 april 2020 en kenbaar gemaakt zowel in de BC AvT/ PHO EZ op 1 juli 2020 als op dezelfde datum in de vergadering van het Algemeen Bestuur.

Tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur op 28 oktober 2020 hebben wij ons standpunt nogmaals herhaald. Wij hebben aangegeven in te stemmen met het uitkeren van de vrijvallende middelen van de Agenda van Twente, maar niet met het herbestemmen van de voor een Proof of Concept-fonds gereserveerde middelen. Ook hebben wij aangegeven voornemens te zijn ons deel van het bedrag Proof of Concept-fonds op te schorten en in mindering te brengen op onze bijdrage aan Regio Twente.

Tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur werd ook het agendapunt "Voorstel scenario's Twente Board" behandeld. Aan de Twente Board was gevraagd om uiterlijk 15 oktober 2020 een onderzoek te hebben afgerond, naar een zo efficiënt mogelijke en kwalitatief goede basisinfrastructuur en werkorganisatie dat op draagvlak van 14 gemeenten kan rekenen. Er was gevraagd om scenario's uit te werken, met als bandbreedte de huidige begroting als maximale variant en het voorstel van de gemeenten Almelo, Hellendoorn en Rijssen-Holten als minimale variant.

Door de Twente Board is geadviseerd te kiezen voor het scenario van € 8,92 per inwoner per jaar. Dit scenario geeft naar haar mening voldoende ruimte om van start te gaan en om te gaan ontwikkelen in lijn met de strategie van de Twente Board. Door ons is ingebracht dat wij kiezen voor het scenario van maximaal € 8,50 per inwoner per jaar, zoals ook eerder voorgesteld. Daarbij hebben wij de gedachte ingebracht om de gereserveerde € 1,4 miljoen te gebruiken om het verschil tussen de beide scenario's op te lossen. Hierop is na bespreking door het Algemeen Bestuur besloten de middelen Proof of Concept-fonds als egaliseringsreserve te gebruiken om het verschil van € 0,42 voor vier jaar te overbruggen. Het besluit is unaniem genomen en wordt de komende periode financieel uitgewerkt. De motie "Jaarrekening Gemeenschappelijke Regeling Regio Twente" van 16 juni 2020 beschouwen wij hiermee als afgedaan.

Wij hopen u hiermee op de hoogte te hebben gebracht van de laatste stand van zaken van de transitie van Regio Twente en gaan er vanuit u voor dit moment voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,
Burgemeester en Wethouders van Almelo,
de secretaris, de burgemeester,

F.W. van Ardenne

A.J. Gerritsen